

Skadeståndsyrkande, Kattsundsvägen

Stadsstyrelsen 14.04.2025 § 103
666/03.07.02.00/2025

Beredning och tilläggsuppgifter
koncernjurist Tiina Fiskaali
förnamn.efternamn@porvoo.fi

Skadeståndsyrkandet på [REDACTED] dödsbos vägnar (som bilaga) inkom till Borgå stad 11.3.2025. Fastigheten som hör till dödsboet köptes 2016 och fastighetens mark har sedermera visat sig vara till en liten del förorenad.

Enligt skadeståndsyrkandet har Borgå stad genom att försumma att informera om undersökningsresultaten om markförorening 2013 och 2014 och genom att försumma att göra tilläggsutredningar inom skälig tid för att utreda föroreningens omfattning fördröjt saneringen av marken samt fördröjt fastighetsägarnas tillgång till information om föroreningen. Enligt yrkandet borde Borgå stad utifrån de omständigheter som kom fram i dessa undersökningar ha förstått att det är sannolikt att marken också har blivit förorenad på fastighetens område.

Enligt kravet medför föroreningen risk för sanitär olägenhet på fastigheten och markanvändningen på fastigheten har begränsats. Fastigheten kan inte säljas eftersom det i sitt nuvarande skick inte får några köpare, varför fastigheten för närvarande skulle vara värdelös. I yrkandet konstateras att om Borgå stad till följd av föroreningsfynden 2013 och 2014 hade handlat omsorgsfullt och informerat om fynden samt gjort tilläggsutredningarna inom en skälig tid, hade det varit möjligt att beakta dessa omständigheter vid köpet av fastigheten och köpet av fastigheten skulle inte ha gjorts i detta fall.

Enligt kravet kan fastigheten inte användas i sin nuvarande form och det kommer sannolikt att ta flera år att sanera den. Fastigheten kan inte hyras ut, vilket innebär att den orsakar en skada som motsvarar kostnaderna för underhåll av fastigheten varje månad. Enligt yrkandet är Borgå stad skyldig att ersätta skada som orsakats vid utövandet av offentlig makt på grund av försummelse enligt följande:

- (i) i skadestånd ett belopp motsvarande fastighetens köpesumma på 288 000 euro,
- (ii) dröjsmålsränta enligt räntelagen på 288 000,00 euro från och med 30 dagar efter det att yrkandet framställdes,
- (iii) fastighetens underhållskostnader på 300 euro för varje månad som saneringen av fastigheten tar samt dröjsmålsränta enligt räntelagen för varje månatlig post från och med den 5:e i varje månad, samt, om ärendet fortsätter, advokatkostnaderna för detta och de advokatkostnader som det medför.

Som ett annat alternativ i skadeståndsyrkandet framförs det att det ändamålsenligaste för parterna är att Borgå stad löser in fastigheten till ett pris av 288 000 euro.

Motivering till beslutet

I samband med kabel- och vattenledningsarbetena år 2013 har man upptäckt slaggfyllning i kanten av Kattsundsvägens vägområde. Nylands Nätbyggnad informerade Borgå stad om sina upptäckter i kabelgrävningen och samma dag informerade staden Nylands NTM-central om upptäckterna. Staden lät då Ramboll Finland AB genomföra en undersökning i syfte att utreda halterna av eventuella skadliga ämnen i påfyllningsskiktet. Ett förslag till fortsatta åtgärder i undersökningsrapporten var att området skulle genomgå en noggrannare undersökning av skadliga ämnen i marken för att utreda föroreningens omfattning. Utifrån den fortsatta utredningen som blev färdig i början av 2014 bedömdes den hälsorisk som förorenad mark medför vara mindre än i ljuset av den nuvarande informationen, och utgående från utgångsuppgifterna fanns det inte skäl att anta att slaggfyllningens omfattning är större än gatuområdets konstruktionsskikt. Enligt en utomstående experts bedömning var fyllningens tjocklek i en provgrop nära tomtgränsen endast ca 0,6 m, vilket tydde på att det var fråga om ett kantområde för fyllningen och att den inte nödvändigtvis skulle fortsätta långt in på tomten (Kattsundsvägen, undersökningsrapport 12.2.2014, Ramboll Finland).

Borgå stad har utan dröjsmål lämnat uppgifterna om undersökningarna till Borgå stads miljövårdsmyndighet och NTM-centralen som är behörig myndighet i ärenden som gäller sanering av förorenad mark, samt till markägaren på vars område undersökningar har gjorts. Staden skickade undersökningsrapporten till NTM-centralen för andra gången år 2019. År 2022 frågade staden NTM-centralen på nytt om ärendets behandlingssituation och NTM-centralen meddelade då att den tar upp ärendet till behandling. Ett möte mellan representanterna för Borgå stad och Nylands NTM-central hölls i september 2022 om de fortsatta åtgärder som behövs för att utreda markens tillstånd i området.

Vid mötet i fråga utgick man ännu också i NTM-centralen från att det är nödvändigt att göra fler undersökningar innan man informerar om saken. Enligt promemorian om mötet upptogs som fortsatta åtgärder bland annat utredning av områdets användningshistoria, informering av boendena om de undersökningar som görs på området, ett undersökningsprogram som görs utgående från historieutredningen för att utreda slaggfyllningens omfattning och sammansättning samt information efter att lägesbilden är klar för staden och NTM-centralen.

När staden har fått en mer omfattande bild av områdets historia, en uppfattning om det förorenade områdets omfattning och närmare undersökningsresultat har boendena på området och allmänheten i övrigt fått heltäckande information om saken. Historieutredningen om området blev klar 12.5.2023. Det första informationsmötet för

boendena om undersökningsbehov och presentation av undersökningsplanerna hölls 7.9.2023 och ett mediemeddelande om saken publicerades 8.9.2023. Planen för undersökningarna på tomterna blev färdig 12.9.2023 och tomtundersökningarna gjordes 2–5.10.2023 och 11–13.10.2023. Det andra informationsmötet för boendena om resultaten av tomtundersökningarna hölls 24.1.2024 och mediemeddelandet publicerades 25.1.2024. Rapporten om tomtundersökningarna blev färdig 6.2.2024.

Provtagningen för ytterligare undersökningar av tomterna genomfördes i två etapper under våren 2024. Jordprover togs 15–17.4 och 20–30.5.2024. Dessutom gjordes det 29.8.2024 en preciserande tilläggs punkt på tomten 138. Boendena på Kattsundsvägen informerades per e-post samt genom brev som delats ut till postlådorna 30.9.2024 och allmänheten med ett mediemeddelande 1.10.2024. Markundersökningarna i det omfattande östra före detta industriområdet i Tolkis gjordes i flera etapper i mars, april och maj samt i augusti 2024. Det tredje informationsmötet för boendena om markundersökningsresultaten år 2024 hölls 30.1.2025 och mediemeddelandet publicerades 31.1.2025. Rapporten om markundersökningarna i det omfattande östra före detta industriområdet i Tolkis blev färdig 5.2.2025.

På stadens webbplats har dessutom publicerats nya undersökningsrapporter samtidigt som pressmeddelandena. I inbjudningarna till tillställningarna och breven till boendena har det funnits kontaktuppgifter till stadens representanter av vilka boendena direkt har kunnat fråga om mer information, och stadens representant har varit på plats också då undersökningarna gjordes.

Den instans som ansvarar för saneringen av marken i området är än så länge oklar eftersom det är fråga om ett gammalt föroreningsfall. Staden har lämnat in en begäran om utlåtande till NTM-centralen där den har begärt NTM-centralen framföra sin ståndpunkt om tolkningen av ansvaren samt vidta nödvändiga åtgärder för att fastställa ansvarsfördelningen och för att ge direktiv om eller förplikta till åtgärder för att avhjälpa förorening av miljön. Staden är ansvarig för saneringen bara i sista hand; en förutsättning är att den som orsakat föroreningen inte får ansvaret för saneringen och att fastighetsinnehavaren inte kan åläggas att göra det. Staden har dock på eget initiativ utrett markföroreningen och saneringsbehovet i området och skulle också i fråga om den aktuella fastigheten frivilligt börja sanera marken.

I 20 § i offentlighetslagen (621/1999) finns en allmän bestämmelse om myndigheternas skyldighet att producera och sprida information. Enligt bestämmelsen ska en myndighet främja öppenhet i sin verksamhet och i detta syfte vid behov sammanställa handböcker, statistik och andra publikationer samt datamaterial om sina tjänster, beslutspraxis samt om samhällsförhållandena och samhällsutvecklingen inom sitt verksamhetsområde. Genom bestämmelsen främjas medborgarnas möjligheter att övervaka myndigheternas verksamhet och påverka beslutsfattandet i allmänna ärenden.

Närmare bestämmelser om den kommunala myndighetens informationsskyldighet finns i 29 § i kommunallagen (410/2015). Enligt bestämmelsen ska kommunen informera kommuninvånarna, de som utnyttjar kommunens tjänster, organisationer och andra sammanslutningar om kommunens verksamhet. Kommunen ska ge tillräcklig information om de tjänster som kommunen ordnar, kommunens ekonomi, ärenden som bereds i kommunen, planer som gäller ärendena och behandlingen av ärendena, beslut som fattats och beslutens effekter. Kommunen ska informera om hur man kan delta i och påverka beredningen av besluten. I bestämmelsen betonas särskilt öppnandet av beredningen av beslutsfattandet för att främja kommuninvånarnas möjligheter att delta i och påverka beredningen av beslut. Kommunen kan i stor utsträckning överväga omfattningen av och metoderna för informationen.

Av dessa allmänna bestämmelser om informationsskyldighet följer inte att staden är skyldig att informera allmänt om ett ärende som utreds och som med stöd av den aktuella informationen inte har konsekvenser för ett stort område eller ett stort antal personer. På de grunder som nämns ovan kan det konstateras att staden inte kan anses ha försummat att informera eller göra tilläggsutredningar på det sätt som anges i skadeståndsyrkandet. Då kan det inte heller finnas något orsakssamband mellan stadens försummelse och den skada som lyfts fram i skadeståndsyrkandet.

Stadsstyrelsens behörighet i ärendet grundar sig på 37 § i Borgå stads förvaltningsstadga. Vid avgörandet av ärendet har tillämpats 3 kap i skadeståndslagen, 20 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, 29 § i kommunallagen och 14 kap i miljöskyddslagen.

Bilagor
Skadeståndsyrkande
Karta

Apulaiskaupunginjohtaja
Stadsstyrelsen beslutar att avslå skadeståndsyrkandet.

Beslut
Stadsstyrelsen beslutade att avslå skadeståndsyrkandet.